

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ПОЖЕЖНОЇ ТА РЯТУВАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор університету з навчальної та методичної роботи
канд. психол. наук, професор

О.О. Назаров

«_____» _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Висотно-рятувальна підготовка

спеціальність

261 «Пожежна безпека»
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація

«Пожежогашіння та аварійно-рятувальні роботи»,
«Пожежна безпека»
(назва спеціалізації)

Харків 2017 рік

Робоча програма «Висотно-рятувальна підготовка» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Пожежна безпека» за спеціалізацією «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи», та «Пожежна безпека» .

Розробники: Мелешенко Р.Г. – доцент кафедри пожежної та рятувальної підготовки, майор служби ЦЗ , Максимов А.В. - викладач кафедри пожежної та рятувальної підготовки капітан служби ЦЗ.

Робочу програму навчальної дисципліни рекомендовано кафедрою пожежної та рятувальної підготовки

Протокол від «__»_____2017 року № __

Начальник кафедри ПтаРП
полковник служби ЦЗ

П.А. Ковальов

«__»_____2017 року

Схвалено вченою радою факультету оперативно-рятувальних сил

Протокол від «__»_____2017 року № __

Голова вченої ради факультету оперативно-рятувальних сил
полковник служби ЦЗ

А.В. Титаренко

«__»_____2017 року

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, (спеціалізація) освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3,5	Галузь знань 26 «Цивільна безпека»		
Модулів 7	Спеціальність (спеціалізація): 261 «Пожежна безпека» («Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи», «Пожежна безпека»)	Рік підготовки:	
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання _____ (назва)		___2017___	
Загальна кількість годин 105		Семестр	
		4	
		Лекції	
		2 год.	
		Практичні, семінарські	
		48 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		55 год.	
		Індивідуальні завдання: _____ год.	
		Вид контролю: диф. залік	
з них: аудиторних 50 самостійної роботи 55	Освітній ступінь: бакалавр		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50/55.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: метою викладання навчальної дисципліни «Висотно-рятувальна підготовка» є забезпечення фізичної готовності особового складу до професійно-службової діяльності, сприяння вирішенню інших оперативно-службових завдань, навчання та виховання до перенесення фізичних навантажень, формування навичок в організації та проведенні всіх форм занять з висотно-рятувальної підготовки, зміцнення здоров'я та постійне удосконалення рухових навичок у повсякденній діяльності, а також навчання прийомам та способам роботи з пожежною технікою, пожежним та спеціальним обладнанням, виховання у особового складу високих морально-вольових та психологічних якостей, дисциплінованості та товариської взаємодопомоги, дотримання особовим складом фізичної форми, необхідної для якісного виконання службових завдань.

Завдання: основними завданнями вивчення дисципліни «Висотно-рятувальна підготовка» є оволодіння навичками та методами висотно-рятувальної підготовки, застосування високих ступенів тренуваності, здатності переносити упродовж тривалого часу великі фізичні та психологічні навантаження без зниження професійної працездатності, засвоєння теорії, організації та методики фізичного виховання, а також навчити майбутніх фахівців орієнтуватися в усіх питаннях висотно-рятувальної підготовки, сформулювати у курсантів, студентів та слухачів теоретичні знання, навички та практичні вміння для розгляду конкретних ситуацій і вирішення практичних завдань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати :

- принципи організації та методи проведення занять з особовим складом;
 - вимоги безпеки праці під час організації, проведення та виконання висотно-рятувальних робіт різного напрямку;
 - роль та місце рятувальної та загальної фізичної підготовки в системі службової підготовки особового складу підрозділів ДСНС України;
 - значення висотно-рятувальної підготовки для підвищення готовності для виконання дій за призначенням підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України;
 - вимоги до використання та зберігання спеціального оснащення і страхувальних засобів для виконання висотно-рятувальних робіт;
 - організацію проведення рятувальних робіт на висоті.
- перелік обладнання та спорядження для проведення висотно-рятувальних робіт та порядок його застосування.

вміти:

- підтримувати загальну і спеціальну працездатність під час навчання;
 - організовувати та проводити заняття з пожежно-рятувальної підготовки;
 - постійно підвищувати свою фізичну підготовленість;
 - здавати контрольні нормативи та заліки у зазначені терміни;
 - практично використовувати техніку, обладнання та спорядження в реальних умовах при проведенні висотно-рятувальних робіт;
 - застосовувати спеціальні вузли, в залежності від оперативної обстановки на місці проведення висотно-рятувальних робіт;
 - забезпечувати виконання заходів безпеки праці на заняттях з пожежно-рятувальної підготовки;
 - виконувати спуск, підйом та позиціонування під час пересування по вертикальним канатам;
- наводити переправи та пересуватись по ним.

мати навички:

- самоконтролю за станом здоров'я
- самостійної роботи;

- роботи з пожежно-технічним оснащенням, обладнанням та спорядженням.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

- оцінювати із застосуванням відповідних методик та встановлених критеріїв рівня розвитку власних фізичних якостей для якісного виконання професійних завдань;
 - називати основні визначення, описувати будову та тактико-технічні характеристики пожежно-технічного оснащення, обладнання та спорядження;
- виконувати спеціальні навчальні вправи з підготовки осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту ДСНС України при виконанні завдань за призначенням.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Вправи для висотно-рятувальної підготовки.

Тема 1. Спеціальне оснащення та страхові засоби.

Тема 2. Робота з індивідуальною страховочною системою.

Тема 3. В'язання вузлів для проведення висотно – рятувальних робіт.

Тема 4. Організація страховки та самостраховки.

Тема 5. Ув'язка потерпілого в ношах.

Тема 6. Організація поліспастичних систем для проведення висотно – рятувальних робіт.

Тема 7. Організація переправи для проведення висотно – рятувальних робіт.

Тема 8. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт.

Тема 9. Організація підйому на висоту 15 м. за допомогою спеціального оснащення.

Тема 10. Організація спуску з висоти 15 м за допомогою спеціального оснащення.

Тема 11. Рятування. Постраждалого з вікна 4-го поверху.

Тема 12. Рятування постраждалого з код язів та підземних шахт.

Тема 13. Організація проведення робіт з використанням рятувальної триноги.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	ПЗ	Лаб	Інд	Ср		Л	ПЗ	Лаб	Інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Вправи для висотно-рятувальної підготовки.												
Тема 1. Спеціальне оснащення для висотно – рятувальної підготовки.	9	2				7						
Тема 2. Робота з індивідуальною страховочною системою.	8		4			4						
Тема 3. В'язання вузлів для проведення висотно – рятувальних робіт.	8		4			4						
Тема 4. Організація страховки та само страховки.	8		2			2						
Тема 5. Ув'язка потерпілого в ношах.	8		4			4						
Тема 6. Організація поліспастичних систем для проведення висотно – рятувальних робіт.	8		4			4						
Тема 7. Організація переправи для проведення висотно – рятувальних	8		4			4						
Тема 8. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт	8		4			4						
Тема 9. Організація підйому на висоту 15 м. за допомогою	8		4			4						
Тема 10. Організація спуску з висоти 15 м за допомогою спеціального	8		4			4						
Тема 11. Рятування. Постраждалого з вікна 4-го поверху.	8		4			4						
Тема 12. Організація проведення робіт з використанням рятувальної триноги	8		4			4						
Тема 13. Розгортання рятувальної триноги.	8		4			4						
Тема 14. Контрольно модульна робота (тести)			2			2						
Модуль 1	105	2	48			55						

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття, згідно навчальної програми дисципліни, не плануються.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Робота з індивідуальною страховочною системою	4
2	Тема 3. В'язання вузлів для проведення висотно – рятувальних робіт.	4
3	Тема 4. Організація страховки та самостраховки.	4
4	Тема 5. Ув'язка потерпілого в ношах..	4
5	Тема 6. Організація поліспаст них систем для проведення висотно – рятувальних робіт.	4
6	Тема 7. Організація переправи для проведення висотно – рятувальних	4
7	Тема 8. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт.	4
8	Тема 9. Організація підйому на висоту 15 м. за допомогою.	4
9	Тема 10. Організація спуску з висоти 15 м за допомогою спеціального	4
10	Тема 11. Рятування. Постраждалого з вікна 4-го поверху.	4
11	Тема 12. Організація проведення робіт з використанням рятувальної триноги	4
12	Тема 13. Розгортання рятувальної триноги.	4
	Разом	48

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття, згідно навчальної програми дисципліни, не плануються.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. . Спеціальне оснащення для висотно – рятувальної підготовки.	7
2	Тема 2. Спеціальне оснащення для висотно – рятувальної підготовки.	4
3	Тема 3. В'язання вузлів для проведення висотно – рятувальних робіт.	4
4	Тема 4. Організація страховки та самостраховки.	4
5	Тема 5. Ув'язка потерпілого в ношах..	4
6	Тема 6. Організація поліспаст них систем для проведення висотно – рятувальних робіт.	4
7	Тема 7. Організація переправи для проведення висотно – рятувальних	4
8	Тема 8. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт.	4
9	Тема 9. Організація підйому на висоту 15 м. за допомогою.	4
10	Тема 10. Організація спуску з висоти 15 м за допомогою спеціального	4
11	Тема 11. Рятування. Постраждалого з вікна 4-го поверху.	4
12	Тема 12. Організація проведення робіт з використанням рятувальної триноги	4
13	Тема 13. Розгортання рятувальної триноги.	4
	Разом	55

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання, згідно навчальної програми дисципліни, не плануються.

10. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні;
індуктивні і дедуктивні;
наочні;
практичні;
самостійна робота.

11. Методи контролю

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

індивідуальне опитування;
фронтальний опитування;
виконання практичних вправ;
залік.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль та самостійна робота									
Модуль 1									
T.2.	T.3.	T.4.	T.5.	T.6.	T.7.	Модульна контрольна робота			
8.33	8.33	8.33	8.33	8.33	8.33	100			
Поточний контроль та самостійна робота									Сума балів за дисципліну
T.8.	T.9.	T.10.	T.11.	T.12.	T.13.				
8.33	8.33	8.33	8.33	8.33	8.33				100

Оцінка за бальною шкалою елементів навчальної діяльності з дисципліни

Елементи навчальної діяльності	Усього за семестр балів
Відвідування та робота на занятті	100
Тестовий контроль	50
Модульна контрольна робота	
1	50
Усього – максимум за період	
<i>Додаткові необов'язкові завдання та науково-дослідна діяльність здобувача вищої освіти</i>	
Складання екзамену (максимум)	
Накопичувальний підсумок	100

Шкали оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ВНЗ	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен, диф. залік	залік
90-100 (та вище з урахуванням необов'язкових завдань)	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D	задовільно	
50-54	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

13. Методичне забезпечення

13.1. Методичні вказівки і тематика для проведення підсумкового контролю

Контрольні питання для проведення підсумкового контролю, згідно Програми навчальної дисципліни, не плануються.

13.2. Плани практичних занять

Плани практичних занять, наведені у додатку 1 до цієї програми.

13.3. Завдання для самостійної роботи для здобувачів вищої освіти

13.4. Методичні вказівки і тематика контрольних робіт

Матеріали до контрольних робіт денної та заочної форм навчання наведені у додатку 2 до цієї програми

13.5. Пакет комплексних контрольних робіт (ККР) для перевірки знань

Пакет комплексних контрольних робіт для перевірки знань наведений у додатку 3 до цієї програми.

14. Рекомендована література

14.1. Базова

1. Наставление по пожарно-строевой подготовке. Ярославль: 1973 г.
2. Пожарно-строевая подготовка. Бушмин В.А., Плеханов В.И., Сафронов А.В. Москва: Стройиздат – 1985 г.
3. Нормативи з пожежно-стройової підготовки. К: 1995 р.
4. Учебное пособие по освоению навыков выполнения высотно-верхолазных работ с применением специальной оснастки и страховочных средств. Кузнецов В.С. – Симферополь: Та-врия, 2006. – 384 с.: ил.

5. Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті. – Наказ № 62 Держгірпромнагляду від 27.03.2007 року.
6. Кондратьев О.В., Добров О.Г. Техника промышленного альпинизма. – Новосибирск, Сибирское соглашение, 2000. – 118с. 8с ил.
7. Теорії та методика фізичного виховання. Матвієва М.П., Новікова А.Д. М. – 1976р.
8. Пожежно-рятувальна підготовка: навч. посіб. / О.Є. Безуглов, І.А. Горпинич, Д.В. Олійник, О.М. Семків, В.В. Сипавін. – Х.: НУЦЗУ, 2011. – 228 с.
9. Висотно-верхолазна підготовка. Техніка рятувальних робіт на висоті: практ. посіб. / Укладачі: О.Є. Безуглов, Р.Г. Мелещенко, С.М. Щербак – Х.: НУЦЗУ, 2012. – 212 с.

10. Інформаційні ресурси

1. <http://nuczu.edu.ua/rus/departments/chairs/ostap/prp/>

Розробники:

Доцент кафедри пожежної та рятувальної підготовки

майор служби ЦЗ

Викладач кафедри пожежної та рятувальної підготовки

капітан служби ЦЗ

Р.Г. Мелещенко

А.В. Максимов